

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Ing. Antona Jakubíka v trestnej veci obvineného **D. G.**, pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák., na neverejnom zasadnutí 29. novembra 2011 v Bratislave o dovolaní obvineného D. G. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 28. februára 2011, sp. zn. 3 To 13/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného D. G. **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajský súd v Trenčíne (ďalej len krajský súd) podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obvineného D. G. proti rozsudku Okresného súdu Trenčín (ďalej len okresný súd).

Týmto rozsudkom bol obžalovaný G. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v priebehu dňa 02.10.2008 prevzal od neznámeho muža v H.H. balíček s drogami s tým, že neznámy muž sa mu ozve, po príchode do okolia T. na motorovom vozidle Škoda Felícia EČV: P.P., ktoré viedol J. L., bol približne o 18.18 hod. za obcou Z. kontrolovaný hliadkou KR PZ Trenčín, Krajský dopravný inšpektorát Trenčín, pričom pri vykonaní bezpečnostnej prehliadky dobrovoľne, okrem iných vecí, odovzdal tri

zatavené injekčné striekačky a mikroténové vrečko s rozmermi 16x27 cm, ktoré striekačky obsahovali 2013 mg 100% metamfetamínu, čo zodpovedá 50 - 101 obvykle jednorazovým dávkam drogy, 2298 mg 100% metamfetamínu, čo zodpovedá 57 - 115 obvykle jednorazovým dávkam drogy, 2037 mg 100% metamfetamínu, čo zodpovedá 51 - 102 obvykle jednorazovým dávkam drogy a v mikroténovom vrečku bolo 39163 mg 49,60%-ného metamfetamínu s obsahom 19425 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 486 - 971 obvykle jednorazovým dávkam drogy, hodnota drogy predstavovala cca 193.200 Sk (6.413 Eur), pričom metamfetamín je látka zaradená v zmysle zákona NR SR č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch do II. skupiny psychotropných látok.

Za to bol odsúdený podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., podľa zásady uvedenej v § 41 ods. 2 Tr. zák. a podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. bol obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. bol zrušený rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 7.10.2008, sp. zn. 3T/89/2008, právoplatný 7.10.2008, vo výroku o treste odňatia slobody uloženom obžalovanému D. G. vo výmere 18 mesiacov s podmienčným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 3 roky a vo výroku o treste zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu na dobu 3 roky, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený G. prostredníctvom obhajcu.

Ako právny dôvod dovolania uplatňuje dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por.

V písomnom dovolaní rekapituluje priebeh konania, cituje ustanovenia §§ 2 ods. 10 a 12, 34 ods. 1, 119 ods. 1, 168 ods. 1 a 326 ods. 5 Tr. por. a v nadväznosti na to dôvodí a navrhuje:

„Uvedenými ustanoveniami zákona sa Okresný súd v Trenčíne ani Krajský súd v Trenčíne dôsledne neriadili a hoci správne zistili skutkový stav, pochybili, keď ignorovali návrhy obhajoby a obhajobou predložené dôkazy vo vzťahu k hodnote drogy, ktorej množstvo a kvalita boli správne zistené vo výroku rozsudku, čo viedlo k tomu, že bola vec nesprávne právne posúdená a nesprávne kvalifikovaná podľa príslušného ustanovenia Trestného zákona.

Obžalovaný aj obhajca v rámci dokazovania na prvostupňovom súde viackrát namietali, že nebola spoľahlivo zistená a preukázaná hodnota drogy, ktorú mal obžalovaný mať pri sebe a že záver súdu podľa ktorého obžalovaný chcel drogy predat' po jednotlivých dávkach, resp. prevážané množstvo rozdeliť, nemá oporu v zistenom skutku.

Z dokazovania bolo nepochybné, a svedčí o tom aj výrok rozsudku, že obžalovaný D. G. drogu prepravoval ako kurier vo väčšom množstve, v podstate ako množstvo, ktoré sa predáva ako celok za veľkoobchodnú cenu a neprevážal ju rozdelenú na jednotlivé dávky. Z toho vyplýva, že hodnotu prevážaného množstva drogy nebolo možné vyčíslit' ako súčet jednorázových dávok.

Vyplýva to z toho, že cena jednej dávky sa stanovuje Národnou protidrogovou jednotkou na základe koncového užívateľa, pričom sa neskúma množstvo ani čistota dávky. Je nepochybné, že táto jednotka a znalec nemusia chápať a ani nechápu pojem obvyklej jednorázovej dávky totožné, a preto kvalifikačný znak, ktorým je rozsah činu, na základe ktorého mohlo byť konanie obžalovaného posudzované pod skutkovú podstatu § 172 ods. 2 písm. e) Tr. zák. by mal byť preukázaný správne bez akýchkoľvek pochybností vo vzťahu k zistenému skutkovému dejú a zavineniu páchatel'a.

Týmito skutočnosťami sa prvostupňový súd vôbec nezaoberal, v rozsudku ich nevysvetlil, žiadnym spôsobom neodôvodnil, ale uznal obžalovaného vinným podľa kvalifikovanej podstaty trestného činu ťažším následkom na základe jednoduchého súčtu takzvaných jednorázových dávok, ktoré bolo údajne možné z balíka drogy vyrobiť.

V podanom odvolaní a na následnom verejnom zasadnutí krajského súdu obhajoba opätovne poukázala na to, že hodnota zaisteného množstva drog nebola spoľahlivo zistená a preukázaná vo vzťahu k skutkovým zisteniam, že obžalovaný drogu viezol ako balík, aby ju odovzdal v celom množstve, nemal ju v úmysle predávať po častiach ani deliť, a teda postup

pri výpočte hodnoty drogy bol nesprávny. Obhajoba na verejnom zasadnutí predložila súdu Výročnú správu o stave drogovej problematiky na Slovensku za rok 2008 (kedy došlo ku skutku), vydanú Úradom vlády SR a ďalšími inštitúciami, z ktorej vyplýva, že cena 1 cm³ metamfetamínu sa v SR pohybovala od 600,- Sk do 2400,- Sk, čo v danej veci predstavuje hodnotu drogy od cca 15 500,- Sk do 62 000,- Sk, pričom zdrojom informácií bola Národná protidrogová jednotka.

Súdy ignorovali návrhy obhajoby, ktoré by viedli k nepochybným zisteniam ohľadne možnosti, či je možné konanie obžalovaného kvalifikovať alebo nekvalifikovať podľa ods. 2 písm. e/ § 172 Tr. zák.

Poukazujem na to, že aj krajský súd vo svojom rozhodnutí, ktorým zamietol odvolanie ako nedôvodné, uvádza, že obžalovaný viezol drogu pre ľudí, ktorí ju mali ďalej predávať. Z toho vyplýva, že vo vzťahu k zisteným skutočnostiam súdy ignorovali jak návrhy obhajoby, tak nesprávne vyhodnotili úmysel obžalovaného, ignorovali skutočnosť, že nešlo o predaj jednotlivých dávok drogy, a preto nesprávne posúdili rozsah trestnej činnosti obžalovaného a došli k nesprávnym záverom o vine a treste, resp. o dôvodnosti odvolania (v ústnom odôvodnení uznesenia krajského súdu bolo povedané na margo postupu pri stanovení rozsahu trestnej činnosti „taká je bežná prax“).

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd sa s tvrdeniami obhajoby a s argumentami, ktoré predložila, nijako nevysporiadal, ani sa k nim vo svojom rozhodnutí nijako nevyjadril. Nevyjadril sa ani k tomu, prečo dôkazy predložené obhajobou opomenul. Uviedol iba, že prvostupňový súd správne zistil hodnotu jednej dávky drogy, teda námietky obhajoby odignoroval, hoci správne posúdenie hodnoty malo pre predmetnú vec zásadný význam, pretože v prípade ohodnotenia drogy veľkoobchodnou cenou by išlo o hodnotu nižšiu ako 80 000,- Sk a nebolo by možné kvalifikovať skutok obžalovaného ako zločin podľa ods. 2 písm. e/ § 172 Tr. zák. Pritom bolo povinnosťou súdu zisťovať najnižšiu a nie akúkoľvek cenu, za ktorú sa daný druh drogy predáva, aby mohol byť prijatý záver o právnej kvalifikácii (viď uznesenie NSSR 6 To 17/2003).

V danej veci teda súdy ignorovali obhajobu obžalovaného, nielen, že nevykonali dôkazy, ktoré navrhoval, ale sa s jeho návrhmi ani nevysporiadali vo svojich rozhodnutiach a nevysporiadali sa ani s obžalovaným predloženými argumentami v odvolacom konaní. Tým podľa nášho názoru hrubo porušili jeho práva na obhajobu.

Naviac, vo vzťahu k zistenému skutku, kedy správne zistili, že obžalovaný prevážal drogu ako kuriér, nesprávne posúdili vec ako by išlo o drogového dílera, ktorý predáva jednotlivé dávky drogy konečným spotrebiteľom a neposudzovali hodnotu drogy podľa jej veľkoobchodnej ceny, a teda použili nesprávnu kvalifikáciu skutku.

S poukazom na vyššie uvedené sa domáhame, aby dovolací súd postupoval ohľadne tohto dovolania podľa § 384 ods. 1 Tr. por.

Ďalej navrhujeme, aby dovolací súd podľa § 386 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona v danej veci a zrušil dovolaním napadnuté rozhodnutia a podľa § 388 Tr. por. prikázal prvostupňovému Okresnému súdu v Trenčíne, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.“

Okresný prokurátor v Trenčíne vo svojom vyjadrení považuje rozhodnutie súdov skutkovo i právne za správne. Naopak, dovolanie hodnotí ako v celom rozsahu nedôvodné, a to aj vzhľadom k hodnotám drogy podľa obhajoby predloženej správy. Ako nedôvodne podané navrhuje dovolanie odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) dovolanie predbežne preskúmal podľa § 378 Tr. por. a nezistil dôvod na rozhodnutie podľa § 382 písm. a/, b/, d/, e/ alebo f/ Tr. por. Zároveň však už pri predbežnom prieskume zistil, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Podmienka namietania už v predchádzajúcom konaní okolnosti, uplatnenej v dovolaní, uvedená v § 371 ods. 4 Tr. por., je v tomto prípade splnená.

Závažné porušenie práva na obhajobu vidí dovolateľ v tom, že konajúce súdy ignorovali návrhy obhajoby a obhajobou predložené dôkazy vo vzťahu k hodnote drogy, ktorej množstvo a kvalita boli vo výroku rozsudku správne zistené, čo vyvolalo aj nesprávnu kvalifikáciu činu.

Pokiaľ ide o návrhy na doplnenie dokazovania, tieto obhajobou v závere hlavného pojednávania (272 ods. 2 Tr. por.) uplatnené neboli. Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu bola obhajobou predložená správa, označená dovolaním, ktorá sa takto tiež stala podkladom pre následné rozhodovanie krajského súdu.

Nejde teda o ignoráciu dôkazných návrhov, ktorá by mohla vyvolať splnenie uplatneného dovolacieho dôvodu, ak by týmto návrhom nebolo vyhovené a súd by sa nimi nezaoberal ani ich odmietnutím (k tomu pozri uznesenie najvyššieho súdu 2 Tdo 45/2009 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7/2011).

Na verejnom zasadnutí o odvolaní potom zaznel návrh obhajoby, aby boli vypočítané osoby, ktoré by mohli čistotu a hodnotu jednorazových dávok a tiež hodnotu väčšieho množstva drogy na trhu za rok 2008 vysvetliť.

Reakciou odvolacieho súdu (aj) na tento návrh, a to negatívnou, bolo zamietnutie odvolania obžalovaného G..

V tejto situácii už nebolo potrebné odmietnutie návrhu osobitným uznesením.

S odkazom aj na vyššie uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu je potrebné uviesť, že ak mal súd za to, že hodnota drogy je spoľahlivo dokázaná použitím určitého dôkazného prostriedku (aktuálneho znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ a v nadväznosti naň odborným vyjadrením Národnej protidrogovej jednotky) a nepovažoval za potrebné v uvedenom smere vykonať ďalšie dokazovanie, nie je táto úvaha súdu (a ňou podmienená absencia výkonu ďalších dôkazov) porušením práva na obhajobu v zmysle splnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. V dovolacom konaní (na rozdiel od odvolacieho) nemôže byť uvedená úvaha (pri dovolaní podanom a dôvodu podľa § 371 ods. 1 Tr. por.) ani skúmaná v jej dôkaznohodnotiacej podstate, nakoľko by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu správnosťou a úplnosťou zisteného skutku v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Vo výrokoch rozsudku je uvedená hodnota drogy, ktorú ako takú dovolací súd nemôže skúmať a meniť, keďže ide o skutkové zistenie. Dotknutá hodnota je vyjadrená ako súčet

hodnôt obvykle jednorazových dávok drogy, v čom sa však už jedná o otázku správnosti právneho posúdenia zisteného skutku (vo vzťahu ku týmto spôsobom určenému väčšiemu rozsahu činu ako okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby podľa § 172 ods. 2 písm. e/ Tr. zák.). Uvedenou otázkou sa odôvodnenie tohto uznesenia zaoberá nižšie.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Vo výroku o vine zodpovedá celková hodnota drogy násobku súdom zistenej ceny obvykle jednorazovej dávky, prislúchajúcemu spodnej hranici možného (súdom zisteného) rozpätia počtu obvykle jednorazových dávok, ktoré mohli byť z inkriminovaného celkového množstva drogy pre koncového užívateľa vyrobené. Tento výpočet, ktorý celkovú zistenú sumu (hodnotu) podraduje pod „väčší rozsah“, resp. jemu zodpovedajúce kvalifikačné riešenie, je správne.

Dovolateľ namieta, že obvinený drogu prepravoval ako kuriér vo väčšom množstve, pri ktorom sa predáva za „veľkoobchodnú“ cenu, a naopak neprevážal ju rozdelenú na dávky, čo neumožňuje hodnotu prevážanej drogy (a teda rozsah činu) určiť ako súčet hodnôt obvykle jednorazových dávok.

Vo vzťahu k vyššie uvedenému je potrebné zaujať stanovisko, že pri aplikácii § 172 Tr. zák. je téza o „veľkoobchodnej“ cene drogy zásadne nesprávna.

Pri trestnoprávnom postihu výroby, držania a obchodovania s omamnými látkami, psychotropnými látkami, jedmi a prekurzormi, okrem neoprávneného prechovávania pre vlastnú potrebu, je zohľadnený účel tejto nelegálnej činnosti, resp. súboru na seba nadväzujúcich činností. Tým je majetkový prospech, v konečnom dôsledku nedosiahnuteľný bez fyzickej aplikácie dotknutej látky jej koncovými užívateľmi.

Rozsah činu pri trestnom čine podľa § 172 Tr. zák. nie je závislý na postavení páchatel'a ako predajcu, a ak v tomto postavení je, na jeho zaradení v reťazci predaja omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora (ďalej len droga). Kvantifikácia rozsahu činu zodpovedá hodnote drogy pri predaji koncovým užívateľom (konzumentom). V tomto zmysle nie je relevantný nárast ceny od prvotného zadováženia drogy

sprostredkovateľským medzičlánkom až po jej finálnu dodávku konzumentovi.

Rozsah činu určený vyššie uvedeným spôsobom sa vzťahuje na všetky formy aktívnej a pasívnej manipulácie s drogou, uvedené v § 172 ods. 1 Tr. zák.

Keďže rozsah činu je v ustanoveniach § 172 ods. 2 písm. e/, ods. 3 písm. c/ a ods. 4 písm. c/ Tr. zák. okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, z hľadiska formy zavinenia sa vo vzťahu k nej vyžaduje minimálne nevedomá nedbanlivosť (§ 18 Trestného zákona).

Pri preskúvaní rozhodnutia v dovolacom konaní na základe uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. teda nie je zistený skutok nesprávne právne posúdený z dôvodu, že je v ňom uvedená hodnota drogy, zodpovedajúca súčtu hodnoty jej obvykle jednorazových dávok.

K uzneseniu najvyššieho súdu 6 To 17/2003, označenému v dovolaní je potrebné uviesť, že vo svojom odôvodnení zdôrazňuje potrebu zistenia aspoň minimálnej ceny realizácie drogy na nelegálnom trhu. Išlo však o dôvod zrušenia odvolaním napadnutého rozsudku pre rozpory údajov použitých dôkazných zdrojov v otázke ceny drogy, zisťovanej tiež ako násobok ceny jednej dávky na trhu s narkotikami (obdobne ako v aktuálne prejednávanej veci znaleckým posudkom KEÚ a odborným vyjadrením NPJ prostredníctvom výsluchu jej príslušníka ako svedka).

Čo sa týka zavinenia vo vzťahu k zákonnému znaku väčšieho rozsahu činu, v dovolacom konaní nie je možné skúmať jeho dôkaznú podloženosť v dôsledku viazanosti dovolacieho súdu správnosťou a úplnosťou zisteného skutku v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Pokiaľ ide o správnosť subsumovania skutkovej vety výroku rozsudku pod použité ustanovenie Trestného zákona (aj z hľadiska možnosti kvalifikácie príslušnej formy zavinenia), platí nasledovné:

Subjektívna stránka trestného činu nemusí byť v skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku vyjadrená tak, aby to znamenalo prevzatie zákonnej definície príslušnej formy zavinenia (§§ 15 a 16 Tr. zák.) do popisu zisteného skutku.

Subjektívnu stránku konania páchatel'a pojmovo vymedzuje právna veta, pokiaľ je forma zavinenia výslovne uvedená v ustanovení osobitnej časti Trestného zákona (dotknutej základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstate). Inak forma zavinenia vyplýva z ustanovení §§ 17 a 18 Tr. zák.

Vo vzťahu k okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby je uvedením len tejto okolnosti v právnej vete vyjadrené z hľadiska § 18 Tr. zák. zavinenie vo forme minimálne nevedomej nedbanlivosti. To postačuje, ak výslovné rozlíšenie formy zavinenia vo vzťahu k dotknutej okolnosti nie je potrebné na účel rozlíšenia a uprednostnenia oproti inej, len v tomto prvku odlišnej právnej kvalifikácii.

Skutková veta výroku odsudzujúceho rozsudku nesmie z hľadiska z vyššie uvedených kritérií kvalifikačne použitej právnej vete výslovne ani obsahovo odporovať. Ak túto podmienku spĺňa, nie je vo vzťahu k zavineniu a jeho skutkovému vyjadreniu, ktoré má zodpovedať správne právnemu posúdeniu zisteného skutku, splnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Konkrétne v preskúmvanej veci znie právna veta, zodpovedajúca ustanoveniu § 178 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák. nasledovne: „Neoprávnene prechovával omamnú látku, psychotropnú látku a čin spáchal vo väčšom rozsahu“.

Z hľadiska základnej skutkovej podstaty, teda neoprávneného prechovávanía dotknutej látky (§ 172 ods. 1 písm. d/ Tr. zák.) nie je úmysel explicitne vyjadrený v právnej vete, ale vyplýva z § 17 Tr. zák.

Vo vzťahu k okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby uvedenej v § 172 ods. 2 písm. e/ Tr. zák. (spáchanie činu vo väčšom rozsahu) nie je tiež forma zavinenia v právnej vete výslovne vyjadrená, ale vyplýva z § 18 písm. a/ Tr. zák. (ako minimum zodpovedajúce nevedomej nedbanlivosti, keďže bližšie rozlíšenie nie je v tomto prípade kvalifikačne relevantné).

Skutok, popísaný vo výroku rozsudku okresného súdu vyššie uvedeným a preň konkretizovaným kritériám neodporuje. Skúmanie jeho správnosti a úplnosti je, ako bolo predoslané, v dovolacom konaní vylúčené.

Preto ani vo vzťahu k skôr uvedenej, dovolaním tiež namietanej okolnosti, nie je splnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Na základe týchto okolností najvyšší súd dovolanie obvineného odmietol ako nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por., konajúc na neverejnom zasadnutí v súlade s § 381 Tr. por.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 29. novembra 2011

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Libor Duľa

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková